

תצהיר

אני הח"מ, ח"כ ד"ר ג'מאל זחאלקה, לאחר שהוזהרתי, כי עלי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים על פי החוק, מצהיר כדלקמן:

1. הנני נותן תצהיר זה כתמיכה לתשובת רשימת הברית הלאומית הדמוקרטית (להלן: בל"ד או רשימת בל"ד) על הבקשות לפסול אותה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-19 (פ"ר 1/19 שהוגשה ע"י ח"כ רותם; פ"ר 2/19 שהוגשה ע"י ח"כ אלדד וח"כ בן ארי; פ"ר 3/19 שהוגשה ע"י מר איתי פורמן; פ"ר 4/19 שהוגשה ע"י הפורום משפטי למען ארץ ישראל; פ"ר 5/19 שהוגשה ע"י ח"כ דנון; ופ"ר 6/19 שהוגשה ע"י ח"כ אקוניס).
2. אני יו"ר סיעת בל"ד ומועמד מס' 1 ברשימת בל"ד לכנסת ה-19. אני ממייסדיה המובילים והראשונים של בל"ד, המיוצגת בכנסת מאז שנת 1996, ומכהן כחבר כנסת מטעמה מאז שנת 2003.
3. לתשובת רשימת בל"ד על הבקשות לפסילה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-18 צורף תצהירי מיום 7 בינואר 2009. כל האמור בתצהירי הנ"ל בעניין שתי עילות הפסילה תקף, נכון, מחייב אותי כראש רשימת בל"ד, ומשקף את עמדת ח"כ חנין זועבי ואת עמדת הרשימה לכנסת ה-19. אי לכך תצהירי הנ"ל מצ"ב ומסומן כנספח א' ומהווה חלק בלתי נפרד מתצהירי דנן.
4. לכן, לא אחזור על מה שנכלל בתצהירי הנ"ל, כמפורט בפסקה 3 לעיל, ואתמקד בחידודן של מספר נקודות בקצרה.
5. קראתי בעיון את תצהירה של ח"כ זועבי, המוגש כחלק מכתב התשובה מטעמה של ח"כ זועבי לבקשת ח"כ אקוניס לפסול אותה כמועמדת מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-19. אני תומך בכל האמור בתצהירה של ח"כ זועבי ודבריה מייצגים מהימנה את עמדת רשימת בל"ד ואת עמדת. תצהירה של ח"כ זועבי מהווה חלק בלתי נפרד מתשובת רשימת בל"ד לבקשות למנוע ממנה להשתתף בבחירות לכנסת ה-19.
6. במקצת מבקשות הפסילה שהוגשו נגד רשימת בל"ד ישנה התייחסות לאמרות שנלקחו ממאמרים אותם אני כתבתי. אמירות אלה לא רק שאינן מכחיש אלא שאני עומד עליהן. מקורן של אמירות אחרות המיוחסות לי בבקשות הפסילה הינו באתרי אינטרנט ומרביתן אינן מהוות ציטוט מדויק של דברי, והן מוכחות ככלל אלא אם יאמר במפורש אחרת.
7. בבקשות הפסילה 1/19, 4/19, 5/19 נכללו טענות המתייחסות לד"ר עזמי בשארה. טענות אלה הועלו בעבר בבקשות לפסילת רשימת בלד מהשתתפות בבחירות לכנסת ה-18 ונדונו במסגרת ע"ב 561/09 בל"ד - המפלגה הלאומית הדמוקרטית נ' ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-18. הדברים אותם ציינתי בפסקאות 19-25 לתצהירי משנת 2009 ביחס לד"ר בשארה, אשר אינו משמש כיום בכל תפקיד במוסדות בל"ד, נכונים הם גם כיום.
8. בבקשת הפסילה 1/19 התייחסו המבקשים לעבירות המיוחסות לח"כ סעיד נפאע, ואולם עניינו של ח"כ נפאע נדון במסגרת ע"ב 561/09, שם נפסק שיש לאפשר את השתתפות רשימת בל"ד בבחירות. עוד יצוין בהקשר זה, כי ח"כ נפאע אינו חבר בבל"ד מאז שנת 2010.

9. באשר לנטען בבקשות הפסילה 1/19 בעניינו של ראוי סולטאני, המדובר באחד מאלפי הפעילים בבלי"ד, שמעולם לא נשא בתפקיד כלשהו במוסדות בלי"ד. יתר על כן, אף לגרסת התביעה ראוי סולטאני הינו בחור צעיר אשר לא יזם את הקשר ואף עשה את כל שהיה בידו כדי להתחמק ולהתרחק מסוכן החוץ כפי שעולה מדברי ב"כ הפרקליטות בבית המשפט במסגרת טיעוניו לעונש:

"[...] בחרנו שלא למצות עם הנאשם את מלוא חומרת הדין [...] במסגרת השיקולים שהביאו אותנו אני אציין מספר נקודות: הנאשם בחור צעיר ואפילו אפשר לומר גם תמים שנפל כפרי בשל לידיהם של אנשי חיזבאללה מתוחכמים שהפילו אותו בפת וניצלו את היותו בחור צעיר ולא מגובש בדעתו. זה עולה גם מחומר הראיות ומהתרשמות החוקרים. הנאשם נפל בפת של אנשי מקצוע שזה התפקיד שלהם להפיל בפת צעירים וכאלו שלא יודעים בהכרח לומר לא ולעצור בנקודה הנכונה והדברים לא נעשו ביוזמתו הראשונית שלו. עוד עולה מחומר הראיות שבמספר הזדמנויות שונות לאורך כל התקופה הנאשם ניסה לנתק או לדחות את הקשר שלו עם המפעילים שלו מהחיזבאללה תוך שהוא לעיתים יוצר בפניהם מצגים שקריים וכוזבים [...] וזאת על מנת להתחמק מהקשר עם אותם מפעילים בחיזבאללה. עוד אנו יכולים להגיד מחומר הראיות שלאחר שהנאשם שב לארץ מפולין לא נקט בפעולות אקטיביות נוספות על מנת לממש את הקשר [...]".

תפ"ח (מרכז) 23128-08/09 מדינת ישראל נ' סולטאני, פרוטוקול דיון מיום 06.04.2010. העתק הפרוטוקול מצ"ב ומסומן כנספח ב'.

10. עוד אדגיש, כי אני, כמו גם ח"כ זועבי וכלל נציגי סיעת בלי"ד, מעולם לא קראנו לשימוש באלימות כלשהי, ומעולם לא תמכנו בפגיעה בבני אדם, יהיו יהודים או ערבים. בהזדמנויות רבות, ובכלל זה בנאומים שנשאתי בכנסת ומחוצה לה, הדגשתי את הבחירה האסטרטגית של בלי"ד ושאר המפלגות הערביות בישראל במאבק פוליטי ולא אליים ובהשתתפות בתהליך הפרלמנטרי.

כך, בנאום שנשאתי בכנסת ביום 24.10.2011 אמרתי את הדברים הבאים:

"האמת, אני אגיד לך את דעתי. אני מתנגד תכלית הניגוד לשימוש באלימות ולקריאות לשימוש באלימות. המאבק הציבורי שלנו, של הציבור הערבי – ואני חוזר על זה כל פעם, ורוצה שיקשיבו לי [...] אנחנו, הציבור הערבי, יש לו בחירה אסטרטגית של מאבק פוליטי, לגיטימי, ציבורי, במסגרת החוק – ההנהגה הערבית. אתה יכול לא לאהוב את מה שאנחנו עושים, אבל זו בחירה אסטרטגית, ואנחנו קנאים בנושא הזה ואנחנו מחנכים את הנוער בנושא הזה. אנחנו נגד כל סטייה מהנושא הזה ואנחנו נגד כל מעבר של קווים אדומים. זה המאבק הפוליטי שלנו. מעולם לא עשינו דבר אחר."

דברים דומים אמרתי במליאת הכנסת גם ביום 24.5.2010:

"[...] אנחנו כציבור קיבלנו כמה החלטות אסטרטגיות. הראשונה בהן, שמדובר כאן – ותזכרו ותשמעו את זה טוב מאוד כי זה היסוד – ככה אנחנו מדברים. המאבק שלנו, הבחירה האסטרטגית של המיעוט הערבי בישראל ללא יוצא מן הכלל, של כל המפלגות הפוליטיות – אנחנו מתווכחים על הרבה דברים אבל יש קונסנזוס מלא בנושא אחד – המאבק שלנו הוא מאבק פוליטי; המאבק שלנו הוא מאבק לא אליים. אנחנו לא קוראים לאלימות, אנחנו קורבנות של האלימות; המאבק שלנו הוא מאבק ציבורי; המאבק שלנו הוא של השתתפות בתהליך הפרלמנטרי, של ייצוג ענייניו של הציבור שלנו בצורה פוליטית מסודרת. אבל אם ימנעו מאתנו זאת, מה אתם רוצים שנעשה? בבקשה, תציעו הצעות."

11. את עמדתנו זו בדבר דרכי המאבק הלגיטימיים בהם בחרנו כציבור, אני וחברי בהנהגת בל"ד, דואגים להדגיש בפני הפעילים הצעירים של בל"ד, ואף להזהירם מפני נקיטה בדרכים שיש בהן משום עבירה על החוק. דוגמא לכך הינם הדברים שנשאתי בפני נוער בל"ד ביום 6.08.2010, אשר תועדו ומופיעים בסרטון **youtube** בו ניתן לצפות בקישור זה: www.youtube.com/watch?v=gZsyjLN1RcM

12. אשר לבקשתו של ח"כ אקוניס לפסול את ת"כ חנין זועבי מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-19, הרי שהיא הוגשה כחלק מקמפיין של דמוניזציה ודה-הומניזציה שהופנה כלפי ח"כ זועבי. קמפיין זה הונע על ידי זהותה המגדרית והלאומית של ח"כ זועבי, אולם מטרתו היתה לפגוע ברשימת בל"ד כולה. הריני להצהיר שאין כל הבדל בין ח"כ זועבי לבין שאר המועמדים ברשימת בל"ד, למעט היותה חברת הכנסת הערבית הראשונה שכיהנה בכנסת מטעם רשימה ערבית. אי לכך אני רואה בפסילתה כפסילת רשימת בל"ד כולה מלהתמודד בבחירות לכנסת ה-19 ולא נוכל לקבל, בשום פנים ואופן, שהימין יכתיב לנו מי יהיו נציגנו בכנסת.

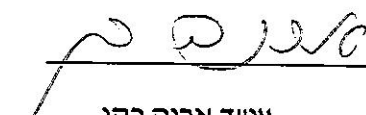
13. זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

ח"כ ד"ר ג'מאל זחאלקה

אישור

אני הח"מ, ארנה כהן עו"ד, מאשרת בזה כי היום, 16 בדצמבר 2012, הופיע בפני ח"כ ד"ר ג'מאל זחאלקה, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו בדבר מתן עדות שקר במשפט, אישר את תצהירו הנ"ל וחתם עליו בפני.

עו"ד ארנה כהן

תצהיר

אני הח"מ, ח"כ ג'מאל זחאלקה, לאחר שהזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים על פי החוק, מצהיר כדלקמן:

1. אני יו"ר רשימת הברית הלאומית הדמוקרטית (להלן: בל"ד או רשימת בל"ד), בא כוחה ומועמד מס' 1 ברשימת בל"ד לכנסת ה-18. אני ממייסדיה המובילים והראשונים של בל"ד, המיוצגת בכנסת מאז שנת 1996, ואני מכהן כחבר כנסת מטעמה מאז שנת 2003. בכנסת ה-17 בל"ד מיוצגת על ידי שלושה חברי כנסת.
2. אני נותן תצהיר זה כתגובה לבקשות לפסולה את רשימת בל"ד מלחשתתף בבחירות, אשר הוגשו על ידי ח"כ אביגדור ליברמן ורשימת "ישראל ביתנו" (להלן: בקשת ליברמן); על ידי מר מיכאל בן ארי מרשימת האיחוד הלאומי; ועל ידי מר איתי פורמן.
3. אקדים ואציין, כי התלבטנו בבל"ד רבות באם להגיש לועדת הבחירות המרכזית, לקראת הבחירות לכנסת ה-18 בקשות לפסול את ח"כ ליברמן ואת רשימתו וכן את רשימת האיחוד הלאומי. אכן, שתי רשימות אלו ידועות בקרב הציבור הישראלי כמי שמסיתות באופן בוטה וגזעני נגד האוכלוסייה הערבית. ח"כ ליברמן ידוע בתור מי שמוביל את הקו הפוליטי התומך בטרנספר לאזרחים הערבים; מתייחס לאזרחותם של הערבים כעניין זמני; תומך בגירושם של מנהיגי האוכלוסייה הערבית בישראל; מסית באופן עקבי נגד המוסדות הערביים הלגיטימיים במדינת ישראל ובראשם ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל; וכמי שקרא לא מזמן להעמיד חבר כנסת ערבי בפני כיתת יורים. רבים מפעילי כך וכהנא-חי שהוצאו מחוץ לחוק הצטרפו לח"כ ליברמן ורשימתו ולרשימת האיחוד הלאומי. ללא ספק, רשימות אלה ומנהיגיהם אמורות להיפסל מלהתמודד לבחירות לכנסת על בסיס מצעם ומעשיהם המסיתים לגזענות ואולם למרות זאת החלטנו שלא לבקש את פסילתם, מהסיבות שיפורטו להלן.
4. עקרון "הדמוקרטיה המתגוננת" נולד כדי להגן על זכויות מיעוטים מפני קבוצות המשתייכות לרוב הלאומי, כי בהן טמון פוטנציאל להיחפך לרוב אידיאולוגי. עקרון זה התפתח במשפט הגרמני על רקע הניסיון הגרמני אשר הגיע לשיאו בביצוע הפשעים נגד האנושות במהלך השואה, שקורבנותיה העיקריים היו יהודי אירופה וכן מיעוטים אתניים כמו הצוענים וקבוצות מודרות, כמו הומוסקסואלים וקומוניסטים. על כן, מכוח עקרון הדמוקרטיה המתגוננת, היתה חובת היועץ המשפטי לממשלה להגיש בקשות לפסילת רשימתו של ח"כ ליברמן ורשימתו של בן ארי בתור מי שעלולות להיחפך לרוב אידיאולוגי במדינת ישראל שיעמיד בסכנה את זכויות המיעוט הערבי בישראל. חלק גדול מהרוב היהודי מסרב להתייחס ללקחים ההיסטוריים של פשעי מלחמת העולם השנייה בתחום זכויות האדם בטענה "זה לא יקרה כאן". בחקשר זה אני מצטרף לדבריו של הנשיא לשעבר של בית המשפט העליון, אהרן ברק אשר ציין:

"הגישת 'אצלנו זה לא יכול לקרות' שוב אין לקבלה. הכול יכול לקרות. אם בגרמניה של קנט, בטהובן וגתה זה קרה, זה יכול לקרות בכל מקום. אם לא נגן על הדמוקרטיה, הדמוקרטיה לא תגן עלינו... אני יודע כי אחד הלקחים של השואה ושל מלחמת העולם השנייה הוא בצורך לכוון חוקות דמוקרטיות ולהבטיח הגשמתן בידי שופטים... מכאן המרכזיות של זכויות האדם מאז מלחמת העולם השנייה. מכאן ההכרה בדמוקרטיה המתגוננת."

אהרן ברק, **שופט בתורה דמוקרטית** (נבו, ירושלים, 2004) עמ' 86.

5. החלטתנו לא להגיש בקשות פסילה נבעה מטעם פרגמטי ולא מטעם ערכי. סברנו, כי כמפלגה דמוקרטית אנו לא רוצים להיות אלה אשר במציאות הפוליטית בישראל מבקשים להגביל את חופש הביטוי הפוליטי. ברי היה לנו, כי האזרחים הערבים הם אלה שיהיו הקורבן לכל הגבלה מעין זו, במיוחד כאשר הקונסנזוס של הרוב היהודי בישראל אינו אחוז בתפיסות ליברליות ודמוקרטיות. בהעדרה של תרבות דמוקרטית בישראל, אנו, האזרחים הערבים מוצאים עצמנו במצבים אבסורדים בהם עלינו לשכנע, כי החזון האוניברסאלי של "מדינת האזרחים" או "מדינת כל אזרחיה" הוא רלבנטי, בעוד שח"כ ליברמן הוא המאשים בעניין זה ולא הנאשם. לכן, גם התלבטנו אם להשיב על בקשות הפסילה הנ"ל ויהיו התוצאות אשר יהיו. הרוב בבלי"ד הכריע שעלינו להשיב, ובפרוטרוט מהטעם, כי אנו, כמפלגה פוליטית, חייבים להשתמש בהליך הזה על מנת לחנך באמצעותו אודות מצענו הפוליטי, הנשען על ערכים דמוקרטיים וכי אל לנו ליתן לח"כ ליברמן ודומיו את ההזדמנות לחסית נגד האזרחים הערבים ומנהיגיהם ללא כל מענה, שאם לא כן ההיסטוריה לא תסלח לנו.

6. אציין כי, לא אפרט על יתר המידה את כל העמדות הפוליטיות שלנו בעניין "מדינת כל אזרחיה" ו"המדינה היהודית". נושא זה נידון בהרחבה בפני בית המשפט העליון ובחרב של 11 שופטים והפרוגרמה הפוליטית שהצגנו בפני בית המשפט העליון היא עדיין הפרוגרמה המחייבת של בלי"ד וכי לא נעשה בעניינה כל שינוי. לכן, ולמען הנוחיות אציג רק בתמצית את עמדתנו בנושאים אלה.

מדינת כל אזרחיה, מדינה יהודית וסוגיית הנרטיב ההיסטורי

7. החזון של בלי"ד בדבר "מדינת כל אזרחיה" מהווה את הדגל שלה. הוא הפרוגרמה העיקרית שלה. הוא הסמל של בלי"ד, המבחין אותה משאר המפלגות. חזון זה הוא גם המדריך שלנו בכל דיון פוליטי. הבסיס הרעיוני של חזון זה הינו שחירותו ושוויונו של הפרט הם עיקר העיקרים, וכי תפקידה של כל מדינה דמוקרטית הוא להבטיח את החירויות האלה. לכן, בכל הקשור לחירויות האלה, על המדינה לנהוג במדיניות גיטרלית. המדינה מנועה מלהעדיף רעיונות ואידאולוגיה פוליטית אחת על פני האחרות. זהו הצד הליברלי של החזון. בנוסף, זהותו הקולקטיבית והקהילתית של הפרט היא חלק בלתי נפרד מהאוטונומיה האישית שלו. ניתוקו של הפרט מהקשרו הקולקטיבי הוא פגיעה באוטונומיה האישית שלו. לכן, החקשר התרבותי הרחב של הפרט, הנוגע לשייכותו הקיבוצית ולנרטיב ההיסטורי הקיבוצי, הם חלק

מההכרה באוטונומיה האישית של הפרט. דבר המחייב את המדינה לנהוג בשוויוניות גם כלפי הזכויות הקולקטיביות של כלל הקבוצות המרכיבות את החברה.

8. יוצא, שלפי חזון "מדינת כל אזרחיה" על כל מדינה דמוקרטית לנהוג ביחס נייטרלי ולא מתערב בכל הקשור לחירותו של הפרט ואל לה להעדיף תפיסה אידיאולוגית אחת על פני האחרות. אין למדינה תפיסה אידיאולוגית מלבד זו המעניקה מרחב רחב ביותר לחירות מצד אחד והיא חייבת ליתן יחס שווה לזכויות הקיבוציות שבתוכה על מנת להבטיח את חירותו של הפרט מצד שני. מכאן, כי במישור חירויות הפרט מתבקשת מדיניות של אי התערבות, בעוד שבמישור של הזכויות הקיבוציות מתחייבת מדיניות של התערבות אך באופן שווה. לכן, חזון מדינת כל אזרחיה אינו חזון שמתייחס אך ורק לחירויות הפרט, אלא הוא יוצא מנקודת מוצא לפיה אין עליונות של קבוצה תרבותית או לאומית אחת על פני אחרת ומסיבה זו בלי"ד דוגלת בעקרון השוויון המלא בין כל הקבוצות והעמים. מכאן נגזר הרעיון שאין עם שזכויותיו עליונות על פני עם אחר, ואין פרט שחירותו חשובה על פני האחרים ולכן בלי"ד שוללת את הרעיון הרכושני של "המדינה" במובן זה שקבוצה לאומית מתייחסת אל מדינה כאל רכוש שלה.

9. חלק גדול מהרוב היהודי בישראל מתייחס אל המדינה כאל רכושו הבלעדי ולכן הם קוראים לה "מדינת היהודים" או "מדינה יהודית", במובן המדיר את האחרים. עמדתנו הינה, כי המדינה לא אמורה להיות רכוש של אף לאום. המדינה אינה מדינתו של עם אחד בלבד. סוריה אינה אמורה להיות מדינת הסורים בלבד, השוללת את זכויות המיעוט הכורדי שבתוכה. מדינת פלסטין, אם תקום בגדה המערבית, רצועת עזה וירושלים המזרחית, אינה אמורה להיות מדינת הפלסטינים בלבד אלא מדינת כל קבוצותיה ואזרחיה כולל השומרונים והארמנים ואחרים שישארו בתוכה.

10. כך גם כלפי מדינת ישראל - היא אינה מדינת היהודים בלבד. מכאן נובעת ביקורתנו על הגדרת המדינה כיהודית, הגדרה המדירה את האחרים ומתעלמת מהזכויות הקיבוציות של האזרחים הערבים. אכן, המדינה יכולה להבטיח את זכותו של עם להגדרה עצמית או את זכויותיהם הקיבוציות שחיים בתוכה, אך לעולם היא לא יכולה להיות רכוש בלעדי לעם זה או לעם אחר. אמרנו בדיון בשנת 2003 בפני בית המשפט העליון, כי אנו דוגלים ברעיון ההגדרה העצמית של היהודים וכי מדינת ישראל חייבת להעניק ביטוי קיבוצי לכך על ידי השפה העברית כשפה רשמית, באמצעות ימי המנוחה והחגים הרשמיים ועל ידי מוסדות התרבות והדת, אך במקביל טענו, כי לא רק העברית תהיה השפה הרשמית וכי הסמלים לא יהיו רק יהודיים וימי המנוחה והחגים הממלכתיים לא יהיו רק יהודיים. טענו כי על המדינה להכיר בזכויות הקיבוציות של הערבים במישורים אלה ובאופן שוויוני ומלא.

11. במאמרי "החזון של מדינת כל אזרחיה", שהתפרסם באתר האינטרנט "מחסום" ביום 2006/3/14, ציינתי בין היתר כי:

"החזון של 'מדינת כל אזרחיה' מאתגר את המבנה הפוליטי הקיים בישראל, שבו הציונות היא אידיאולוגיית-על, והמדינה מגדירה את עצמה ומתנהגת כמדינה יהודית וכמדינת כל היהודים בעולם. לא רק שמעצם הגדרתה המדינה היא מדינתם של חלק מהאזרחים, אלא שהיא גם מדינתם של כאלה שאינם אזרחיה. 'מדינת כל אזרחיה' היא חזון של חיים משותפים, שבו לכל האזרחים יש מעמד שווה, ללא פריבילגיות וללא אפליה ממוסדת. 'מדינת כל אזרחיה' היא פרויקט של חילון, שכן ההגדרה המינימליסטית של מדינה חילונית היא הפרדת הדת מהמדינה וניטרליות דתית, עדתית וכיתתית. כל עוד המדינה מגדירה את עצמה כמדינה יהודית לא תוכל להתקיים הפרדה בין דת ומדינה, ומכאן הדלות הבלתי נסבלת של מה שנקרא 'החילוניות הישראלית', המיוצגת בידי מפלגות רעשניות ומעצבי דעת קהל המתהדרים בחילוניות אך אינם מוכנים להתמודד עם משמעותה. הפרויקט הפוליטי של בלי"ד הוא החזון החילוני היחיד בישראל. במצע של בלי"ד נרמז על ההשלכות ארוכות הטווח שיכולות להיות למדינת כל אזרחיה: 'אזרחות שוויונית במדינת האזרחים, בנוסף להכרה בקיומם של שני עמים בארץ, מהווים בסיס רעיוני ומודל לפתרון צודק יותר של הבעיה הפלסטינית לטווח הארוך. הם מהווים בסיס דמוקרטי לארגון החיים המשותפים והיחסים השוויוניים בין שני העמים.' התפיסה של 'מדינת האזרחים', כפי שבלי"ד מציגה אותה, כוללת גם זכויות קולקטיביות. היא מבוססת על זכותו של כל אזרח לחירויות אישיות ולשייכות לקולקטיב ולתרבות מסוימת. בנקודה זו נפגשות התביעות לדמוקרטיזציה ולזכויות של מיעוט לאומי, ומכאן באה הדרישה לאוטונומיה תרבותית של האוכלוסייה הערבית בישראל".

המאמר מצ"ב, ומסומן כנספח ת/1.

12. אנו מבחינים בין נושא ההגדרה העצמית של היהודים בישראל, שהוא עניין מוסרי ולגיטימי, לבין ההגדרות החוקתיות המבקשות לתבוע בלעדיות והדרה. מכאן, כי כאשר אנו אומרים במישור הפוליטי שאנו מתנגדים להגדרת המדינה כיהודית או כמדינתו של העם היהודי בלבד אנו מתכוונים להתנגדותנו להגדרה המדינה, המבוססת על יחס לא שוויוני בין היהודים והערבים, ולא לסוגיית ההגדרה העצמית של העם היהודי בישראל, שהיא כשלעצמה נושא לגיטימי ומוסרי.

13. אלו נקודות המוצא המנחות אותנו ועל כן קבענו במצע שלנו בזו הלשון:

"מושג הדמוקרטיה של מדינת האזרחים מבטיח את הזכויות הפרטיות והקולקטיביות בהתבסס על עקרונות החירות, השוויון והצדק:

- בליד נאבקת למען השינוי הדמוקרטי עד ההגעה למדינה דמוקרטית של כל אזרחיה, ערבים, יהודים ואחרים; המדינה תכיר במיעוט הערבי כמיעוט לאומי ובזכויות הפרטיות והקולקטיביות של המשתייכים אליו, ומבטיחה את זכויות האדם והאזרחות האינדיבידואלית והקולקטיבית על בסיס השוויון המלא, ללא אפליה הנובעת מהשייכות הלאומית או מהבדלי דת ומין, לרבות השוויון בפני החוק והמשפט ושוויון ההזדמנויות בעבודה ובחינוך, בתקציבים ובשירותים, בחלוקה הצודקת של משאבים, בהגנה על חיי האדם, כבודו וקניינו.
- בליד נאבקת להשגת זכויות חוקתיות, זכויות פוליטיות וחברתיות וכלכליות שוות לאזרחים הערבים.
- בליד דורשת חקיקת חוקה מחייבת למדינה שמתבססת על עקרון האזרחות ולא על השייכות הדתית בהקשר של היחסים בינה לבין האזרחים ושייכותם אליה. בראש החוקה יוצב עקרון השוויון בין האזרחים ובין הקבוצות הלאומיות, ותתבסס על זכויות האדם האינדיבידואליות והקולקטיביות והפרדת דת ממדינה, ואיסור כל צורות האפליה על בסיס גזע, לאום, דת, מין, אמונה ושייכות פוליטית, ומספקת את הבסיס המשפטי לשוויון ושותפות פוליטית במדינת כל האזרחים.
- בליד פועלת למען שינוי תוכניות לימוד מקצוע האזרחות בבתי הספר היהודיים והכנת תוכניות לימוד שאינן מצירות את הערבי כאויב ונחות מהאזרחים היהודים, ושלא מתעלמות מההיסטוריה של הפלסטינים בארץ זו, לצד הדגשת תוכניות שמחזקות את הערכים האזרחיים, והתרבות הפוליטית האזרחית, במקום תרבות אתנו-צנטרית לא דמוקרטית. יש לפעול לשינוי התפיסה הציונית בתוכניות הלימוד המשותפות על הפריבילגיה של האזרח היהודי באשר לאדמה ולמדינה ולהתנגד להחשבת נחיתותו של האזרח הערבי כמצב צודק וטבעי.
- בליד פועלת במסגרת פרויקט מדינת כל אזרחיה למימוש עקרון השוויון על ידי ביטול כל הקטגוריות החוקיות והממסדיות שמפלגות נגד האזרחים הערבים.

- המפלגה פועלת לשיתוף פעולה עם הכוחות הדמוקרטיים היהודיים הרחבים ביותר, השותפים לחזון ולעמדות, יחד עם כיבוד הייחוד של השאלה הלאומית של האזרחים הערבים.
- המפלגה דורשת חקיקת חוק אזרחות דמוקרטי שמבטל את כל צורות האפליה הקיימות בתחום זה.
- מאבק נגד הגזענות ואי החשבתה להבעת דעה אלא פעולה שלצדה ענישה לפי חוק.
- כיבוד חופש המחאה והביטוי והעיתונות וההתארגנות והפעילות הפוליטית ללא אפליה, וביטול כל החקיקות וההליכים שמגבילים אותם.
- הפרדת הדת מהמדינה, והשמירה על עמדה ניטראלית של המדינה שאינה מפלה בין הפרטים והמוסדות על רקע הדת.
- הפסקת הרדיפה הפוליטית של ההנהגות והכוחות הפטריוטים הערבים, והבטחת חירויות היסוד של הפעילות הפוליטית כזכות שאין עליה עוררין.
- הפסקת הרדיפה הפוליטית של העיתונאים והבטחת חופש העיתונות והתקשורת.
- ביטול התקנות לשעת חרום, וחקיקת חוק שאוסר עינויים, התנכלות ומעצר שרירותי של האזרחים.
- האזרחות השווה במדינת האזרחים מהווה, בנוסף להבטחת ההכרה בקיומם של שני לאומים בארץ זו, יסוד רעיוני ומודל של פתרון צודק יותר לשאלה הפלסטינית בכללותה בטווח הארוך, והיא מהווה יסוד דמוקרטי לארגון החיים המשותפים והיחסים השווים בין שני העמים בטווח הארוך."

המצע מצ"ב, ומסומן כנספח ת/2.

14. אנו מבחינים בין נושא הנרטיב ההיסטורי לבין נושא הזכויות הלאומיות או הקיבוציות. הנרטיב שלנו הינו פלסטיני ואנו חלק בלתי נפרד מהעם הפלסטיני ומתאומה הערבית. מדינת ישראל קמה על חורבנות העם שלנו וגרמה לטרגדיה הפלסטינית שאנו מכנים אל-נכבה. לימוד אל-נכבה חייב להיות חלק מלימודי התלמידים שלנו. אנו תובעים ממשרד החינוך לאפשר לבתי הספר הערביים ללמד את ההיסטוריה של העם הפלסטיני ואת ההיסטוריה של אל-נכבה. המנהיגים של העם הפלסטיני, כמו יאסר ערפאת וג'ורג' חבש, הינם מנהיגי כלל העם ואין משמעות הדבר שאנו בהכרח מסכימים עם הפרוגרמה הפוליטית שלהם. לנו בבל"ד יש את העמדות שלנו ואנו פועלים במציאות פוליטית שונה מזו בה הם פעלו, אך בכך אין כדי למנוע מאתנו לראות בהם חלק ממנהיגי העם הפלסטיני. לכן ביקשנו, יחד עם כל המפלגות

הערביות בישראל, לערוך אזכרה בנצרת לאחר מותו של ג'ורג' חבש כמנהיג פלסטיני ומסיבה זו פנו המפלגות הערביות לבג"צ נגד צו המשטרה שאסר על קיום האזכרה.

15. חלק גדול מהרוב היהודי בישראל אינו מבין את החבתנה שאנו עושים בין הנרטיב ההיסטורי לבין העתיד שאנו דוגלים בו. במאמרי "יום הנכבה: על שכחה וסליחה", שהתפרסם באתר האינטרנט מחסום ביום 2005/5/15, ציינתי:

"חורבן הבית הפלסטיני בנכבה היה הגדול ביותר שהתחולל אי פעם בארץ. מעולם, לפחות באלפי שנים של היסטוריה ידועה, לא התחולל כאן גירוש בהיקף כזה וחורבן כפרים וערים בכמות כזו. בשם בניית מיתוס של זיכרון ארכאי החוזר אלפי שנים אחורה, תובעים מהפלסטינים שכחה והתעלמות ממה שהתחולל לפני עשרות שנים... חורבן הבית הפלסטיני ב-1948 אינו נושא משמעות תיאולוגית. אך המחריב, תלוני כדתי, עשה את מעשהו בשם התיאולוגיה של החורבן. נחוצה פשרה היסטורית ולא פשרה על ההיסטוריה. נחוצה פשרה היסטורית על פי עקרון המציאות עם תוקף מוסרי של צדק. בארץ חיים יהודים וערבים, שני עמים שיש להם זכות לחיים מלאים ושוויוניים. אני כבן הארץ בעד שוויון ליהודים, בעד להעניק להם יחס שוויוני ולהכיר בזכויותיהם כמי שחיים בארץ כמוני. אולם הכרה בקולקטיב היהודי-ישראלי ובזכויותיו במסגרת פשרה היסטורית שוויונית אינו בשום פנים ואופן הצדקה למעשה ההיסטורי שהוליד אותו, קולקטיב שכל כולו בא על חשבון הקורבן הפלסטיני. הדבר דומה לשני ילדים, שאתד מהם נולד מתוך אהבה עזה בין הוריו, והשני בעקבות אונס אכזרי. לשניהם אותה זכות לחיים ולאפשר. העובדה ששניהם שווים כבני החיים אין בה כדי להצדיק את האונס האכזרי. דווקא כשמנסים לפעול למען פשרה היסטורית, חובה מוסרית לזכור את הקורבן ולגאול את זיכרוננו מאלה שרוצים לרמוס אותו."

המאמר מצ"ב, ומסומן כנספח ת/3.

16. במקום אחר ציינתי, כי למעשה שתי השאלות: השאלה היהודית והשאלה הערבית – פלסטינית, נהיו שתי שאלות השזורות אחת בתוך השנייה, שפתרון צודק לאחת מהן מחייב מאליו פתרון לאחרת. במאמר שכתבתי במגזין Azure שהוא מגזין של אינטלקטואלים יהודים ממחנה הימין טענתי:

The awareness that the Jewish question has in effect become the Palestinian problem is essential for any discussion of the future of relations between Jews and Arabs. The Jewish Palestinian bond cannot be severed. Any statement about the Jews also refers to the Arabs, and every deliberation on the Palestinian fate is a discussion of the Jewish fate."

Azure no. 6, Winter 5759/1999

המאמר מצ"ב, ומסומן כנספח ת/4.

המצע המדיני של בל"ד

17. המצע המדיני של בל"ד מתבסס על עקרון של פשרה היסטורית שעיקרה נסיגה ישראלית מכל השטחים הערבים שנכבשו ביוני 1967 על בסיס שתי מדינות בגבולות 1967 יחד עם פשרה מוסכמת בין אש"ף וישראל אודות סוגיית הפליטים הפלסטינים. אציין, כי לפני שהחל הדיבור על היוזמה הערבית, אנו היינו הראשונים לאחר מלחמת לבנון השנייה שתבענו, כי על ישראל להתייחס ברצינות ליוזמה הערבית. ראו נספח ת/2 לעיל.

18. עם זאת, אציין בהקשר זה את הסתייגותי האישית מהסיסמה של "שתי מדינות לשני עמים". אכן, אנו דוגלים בפתרון של שתי מדינות, מדינת ישראל ומדינת פלסטין בגבולות 1967, אך אמרתי יותר מפעם, כפי שהסברתי לעיל, שאני מתנגד לשימוש המרמז על רכושנות של "עם אחד" על מדינה. השימוש הזה לדעתי אינו שימוש דמוקרטי שוויוני. אנו שואפים לשתי מדינות ששתיהן יהיו מדינות של כלל האזרחים.

הרדיפה הפוליטית נגד בל"ד וד"ר עזמי בשארה

19. מאז היווסדותה של בל"ד לא הופסקו הרדיפות הפוליטיות נגדה והדבר הגיע לשיאו כשהמסד ביקש "לתפור" תיק ביטחוני נגד ד"ר עזמי בשארה.

20. הרדיפה הפוליטית נגד בל"ד ובשארה החלה מאז רישומה של בל"ד כמפלגה בשנת 1995, אז הוגשה בקשה לרשם המפלגות לפסול אותה בשל מצעה הפוליטי. בשנת 1999 הגיש הימין פעם נוספת בקשות פסילה נגד בל"ד, הפעם לוועדת הבחירות המרכזית. בשנת 2002 הגיש היועץ המשפטי לממשלה לוועדת הבחירות המרכזית בקשה לפסול את הרשימה ואת מועמדותו של ח"כ בשארה. באותה תקופה הוא הגיש גם שני כתבי אישום נגד ד"ר בשארה בגין התבטאויות ופעילות פוליטיות. למעשה, המקרה של ד"ר בשארה היה המקרה הראשון שבו הכנסת הסירה חסינות בשל התבטאויות פוליטיות. כתבי האישום בוטלו לאחר שהוכח כי אין להם בסיס משפטי כלשהו. בית המשפט העליון בהרכב של 11 שופטים ביטל את החלטת ועדת הבחירות המרכזית האחרונה שביקשה לפסול את ד"ר בשארה ובל"ד.

21. לאחר שהתברר כי כשלו הנסיונות להביא לפסילתם של ח"כ בשארה ובל"ד מלהשתתף בבחירות, הרדיפה הפוליטית קיבלה מפנה והיא הגיעה לניסיון לתפור תיק ביטחוני נגד ח"כ בשארה על מנת למזער את הוויכוח האידיאולוגי ולהציגו כעניין פלילי. בעקבות ניסיון אחרון זה החליט ד"ר בשארה לעזוב את הארץ ולחיות בגלות, מתוך הבנתו שכללי המשחק השתנו ורדיפתו מקבלת משנה תוקף ונחיית לקיצוניות ביותר ללא שמירה כלשהי על כללי ההגנות המינימליים.

22. נכון שחברי לדרך ד"ר בשארה הכחיש מכל וכל את כל שיוחס אליו, ואנו בבל"ד הכחשנו את כל אשר יוחס לו בתקשורת. נכון גם שהוא התפטר מהכנסת ומכל מוסדות המפלגה, אולם אנו בבל"ד עמדנו נגד הרדיפה בהיותה רדיפה נגד מנהיג בל"ד המונעת משיקולים פוליטיים פסולים.

23. אכן, אנו בבל"ד נמשיך לעמוד בכל מקום נגד רדיפת בל"ד ונגד רדיפתו של בשארה. ליברמן מבקש מאתנו להתנער מבשארה. לעולם לא נעשה זאת. לא רק משום שבשארה לא עשה דבר מהמיוחס אליו והוא הכחיש את הכל, ולא בגלל שהפרקליטות עצמה טענה באחד מהדיונים בבג"צ כי אין ראיות המגיעות לדרגת בשלות כתב אישום נגד ד"ר בשארה, אלא בגלל שאנו רואים את הרדיפה הזו כרדיפה אידיאולוגית נגד המנהיגות הערבית בישראל.

מסמך המסביר את עמדת בל"ד אודות רדיפתו של ד"ר בשארה מצ"ב, ומסומן כנספח ת/5.

24. להבדיל מליברמן ומאחרים שנחשדו בפגיעה פיזית בזולתם, ולא כמו אלו הנאשמים בעבירות שוחד ושחיתות היושבים כיום בכנסת או שישבו בה בעבר, הרי שכדברי בשארה באחד מנאומיו לאחר הפרשה:

"מעולם לא פגעתי באיש, ומעולם לא נשאתי נשק, ומעולם לא השתתפתי בביצוע פשעי מלחמה כמו חלקים מאלה שיושבים בכנסת, העט שלי הוא נשקי האחד והיחיד."

25. יזמנו דיון בכנסת בעניין הרדיפה הפוליטית ביום 2008/3/5, במהלכו ציינתי:

"אנחנו כמפלגה, מחנכים את הנוער ומנהיגים אותו בפעילות פוליטית לגיטימית במסגרת החוק. אנחנו מתייחסים ברצינות לאזרחות. דרך אגב, משום שאנחנו מתייחסים ברצינות לאזרחות שלנו, בל"ד חרתה על דגלה את הקונספט של מדינת כל אזרחיה, שכל האזרחים צריכים להיות שווים. היא בנויה על האידיאולוגיה של האדם השווה ולא האדם ההיררכי, שמסד הזכויות בנוי על האזרחות ולא על השייכות הלאומית, שזה דבר מובן מאליו בכל מדינה דמוקרטית... אז יש ויכוח, ויכוח פוליטי. למה השב"כ מתערב בוויכוח הפוליטי הזה?"

האימרות המיוחסות לבל"ד בבקשות הפסילה

26. אתייחס כעת לאימרות המיוחסות לבל"ד ולאחרים בבקשות הפסילה הנדונות. ודוק, חלק מהאימרות מתייחס למאמרים שאני כתבתי ואשר אותן אין אני מכחיש. נהפוך הוא, אני עומד עליהן. חלק אחר הוא ציטוטים שהופיעו באתרי אינטרנט ונכתבו והשתכללו על ידי הכתבים בלשון שלהם או בלשון עורכי העיתונים – רובם של הציטוטים האלה אינו מדויק והוא מוכחש מאליו. עם זאת, אבקש ככל שניתן להתייחס לכל אימרה לחוד בכל אחת מהבקשות.

בקשת ליברמן:

- **פיסקה 32 לבקשת ליברמן - נספח 3:** ראו את המצע שלנו (נספח ת/2) אשר אנו עומדים מאחורי כל מילה הופיעה בו.
- **פיסקה 35:** אכן כפי שהסברתי לעיל אנו במישור הפוליטי מותחים ביקורת על הגדרת המדינה כיהודית אשר מדירה ומפלה על רקע לאום אך אין בין זה ולבין סוגיית ההגדרה העצמית של היהודים בישראל במסגרת מדינת ישראל ולא כלום.
- **פיסקה 36:** הציטוט פחות או יותר הוא נכון. לשים לב כי בציטוט השני, להבדיל ממה שליברמן כותב, הדברים נאמרו במפורש כי ההגדרה העצמית היא במסגרת המדינה. ובאנגלית: *in the frame of the state*
- **פיסקה 37:** הציטוט נכון. אכן אני לא ציוני, להפתעת ליברמן. ואכן מגילת העצמאות היא מסמך ציוני. ואכן מסמך זה אינו מייצג אותי וגם לא מייצג את הערבים ואנו נאחזים בנרטיב ההיסטורי שלנו ולא אימצנו ולא נאמץ את הנרטיב הציוני.
- **פיסקה 38:** לא בטוח אם הציטוט הוא נכון. עם זאת, גם אם הוא נכון איני רואה בציטוט הזה שום בעיה. אכן מדינת כל אזרחיה היא לא מדינה אתנית-לאומית אלא מדינה לכל האזרחים.
- **פיסקה 39:** זהו ציטוט לא מדויק. וזה גם לא ניסוח שלי. עם זאת, אציין כי אכן אנחנו בעד אחדות פלסטינית. ברור לכל כי אנו מכירים במדינת ישראל ועל כך אין מחלוקת אך

אנו שואפים בדרכים הלגיטימיות ובמסגרת החוק לשנות את אופייה למדינת האזרחים.

• **פיסקאות 40-42:** הציטוטים לא נכונים ולא מדויקים.

עם זאת, אציין כי אנחנו לא חברים בחזית העממית לשחרור פלסטין. אנו חברים בבל"ד. שתי המפלגות או התנועות האלו הן שונות במעשיהן ובפרוגרמה הפוליטית שלהן. עם זאת, כפי שציינתי לעיל, ג'ורג' תבש הוא מנהיג פלסטיני ואכן ביקשנו במסגרת החוק לערוך לו אזכרה כאן בישראל. כל המפלגות הערביות בישראל נתנו חסות לאירוע זה. המפלגות הערביות אף פנו אל בג"ץ כדי לערוך את האזכרה ושופטי בג"ץ לא ציינו או רמזו שעצם קיומו של האירוע הינו בלתי חוקי. השאלה שנידונה בפני בג"ץ היא האם המשטרה מוסמכת למנוע את קיומה של האזכרה.

• **פיסקה 44:** הדברים מוכחשים והם הוכחו בתקשורת על ידי ח"כ ואסל טאהא וראו לעניין זה את **תצהירו של ח"כ טאהא מצ"ב ומסומן כנספח 7/**.

• **פיסקה 45:** הדברים מוכחשים. אין להם שחר. לעניין העמדה שלנו אודות מלחמת לבנון השנייה ראו נספח 5/ לעיל.

• **פיסקה 46:** אני השתתפתי בכנס האמור ושמעתי את דבריו של מר עבד אלפתאח ואני מצהיר כי הדברים המיוחסים לו כלל לא נאמרו על ידו, והכחשנו אותם עם פרסומם. אציין כי מר עבד אלפתאח לא יכול להשתמש במילה "ניצחון" ולו מסיבה ערבית גרידא כי הוא בתור מי שיושב בחיפה או בנצרת לא יכול לדבר בשם אחרים שנלחמו או נהרגו ובודאי הוא לא יכול, פוליטית, לנכס את "ניצחון" העם הלבנוני, אם בכלל, אליו או אל בל"ד.

• **פיסקאות 47-48:** וראו לעניין זה את **תצהירו של ח"כ סעיד נפאע והמסומן כ 8/**.

• **פיסקה 50:** יצוין, כי ראש העיר סכנין אינו מועמד ברשימת בל"ד כפי שנטען בפיסקה זו. איני רואה בדברים המיוחסים לו כל בעיה והם נופלים לגדר חופש הביטוי הפוליטי.

• **פיסקה 51:** יצוין, כי בניגוד לנטען בפיסקה זו ח"כ זכור כלל אינו חבר בבל"ד אלא רק ברשימת הבחירות שלנו. איני רואה כיצד הדברים המיוחסים לו רלבנטיים לעניין הבקשה

לפסילת רשימה שהרי הם הובאו בפני ועדת האתיקה של
הכנסת והתלונה נסגרה, וכל שהם היוו הינו הבעת עמדה
בעניין חילופי שבויים, כמו כל פוליטיקאי אחר שהביע
עמדה בנושא זה.

בקשת בן ארי:

27. בעניין האמור בבקשה זו ואשר מתייחס למצע בלבד איננו חוזרים מהאמור במצענו המצורף.

28. לגבי הדברים המיוחסים לי בעניין ביצוע פשעי מלחמה והעמדה לדין לפי המשפט הבינלאומי,
אכן הריגת אזרחים לפי המשפט הישראלי והמשפט הבינלאומי בעת לחימה וללא אבחנה הוא
מעשה המנוגד למשפט הבינלאומי החומניטארי, ולפי אמנת רומא מעשים כאלה הם בבחינת
פשע מלחמה. אגב, גם ארגוני זכויות האדם בישראל ובעולם סבורים שמדובר בפשע מלחמה.

29. לעניין הביקור בסוריה והביקור של ח"כ סעיד נפאע: הביקור הוא במסגרת החסינות
הפרלמנטארית. ראו גם לענין זה את תצהירו של ח"כ נפאע בנספח ת/8 לעיל.

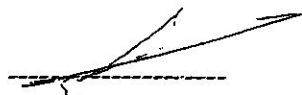
בקשת איתי פורמן:

30. לא ראיתי מקום להתייחס לבקשה השלישית מטעם פורמן, אשר כל כולה ויכוח דיון עם
פסיקת בית המשפט העליון בענייננו והינה נעדרת כל תשתית עובדתית ולו הקלושה ביותר.

לסיכום:

31. מצענו הפוליטי הינו ברור. אנו בעד פתרון שתי מדינות ואנו לא נגד קיומה של המדינה. אנו
מבקשים ושואפים לשנות אותה למשטר דמוקרטי המתבסס על עקרון אוניברסאלי של מדינת
כל אזרחיה. התנגדותנו הפוליטית להגדרת המדינה כיהודית היא במובן זה שאנו מתנגדים
לעקרון ההדרה והעליונות. אך ברור שאין בכך כל התנגדות לסוגיה המוסרית בעניין הזכות
להגדרה עצמית של היהודים בישראל. החזון שלנו הוא לכלל האזרחים היהודים והערבים
והוא הערובה היחידה למשטר דמוקרטי. התביעה שלנו היא תביעה באמצעות האפיקים
הפוליטיים והלגיטימיים. איננה תביעה חדוגלת בשימוש באלימות אלא תביעה המבקשת את
השינוי במסגרות הפוליטיות הקיימות ולא מחוצה להן.

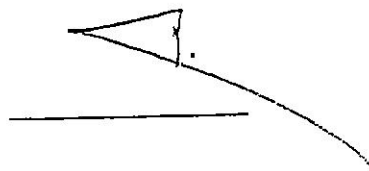
32. זהו שמי וזו חתימתי ותוכן תצהירי אמת הוא

חייכ גימאל זתאלקח

אישור

אני הח"מ, עו"ד חסן ג'בארין, מאשר בזאת כי היום, 7.1.09, הופיע בפני ח"כ ג'מאל זחאלקה המוכר לי אישית ולאחר שהזהרתיו בדבר מתן עדות שקר במשפט, אישר את תצהירו הנ"ל וחתם עליו לפני.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, elongated shape with a small loop at the end, written above a horizontal line.

חסן ג'בארין, עו"ד